

ДОДАТОК А
Слайди презентації

Атестаційна робота магістра

Дослідження методів підтримки прийняття рішень при виборі
товарів у Інтернет-магазині при покупці

Виконав:

ст. гр. ІПЗм-18-3

Бездітний А.Е.

Керівник роботи:

проф. Дудар З.В.

1

Рисунок А.1 – Титульний слайд

Постановка задачі

- провести аналіз та моделювання предметної галузі електронної комерції;
- провести аналіз методів підтримки прийняття рішень;
- розробити математичну модель;
- спланувати схему бази даних;
- розробити алгоритм аналізу прецедентів та вибір рекомендованих товарів
- виконати програмну реалізацію СППР.

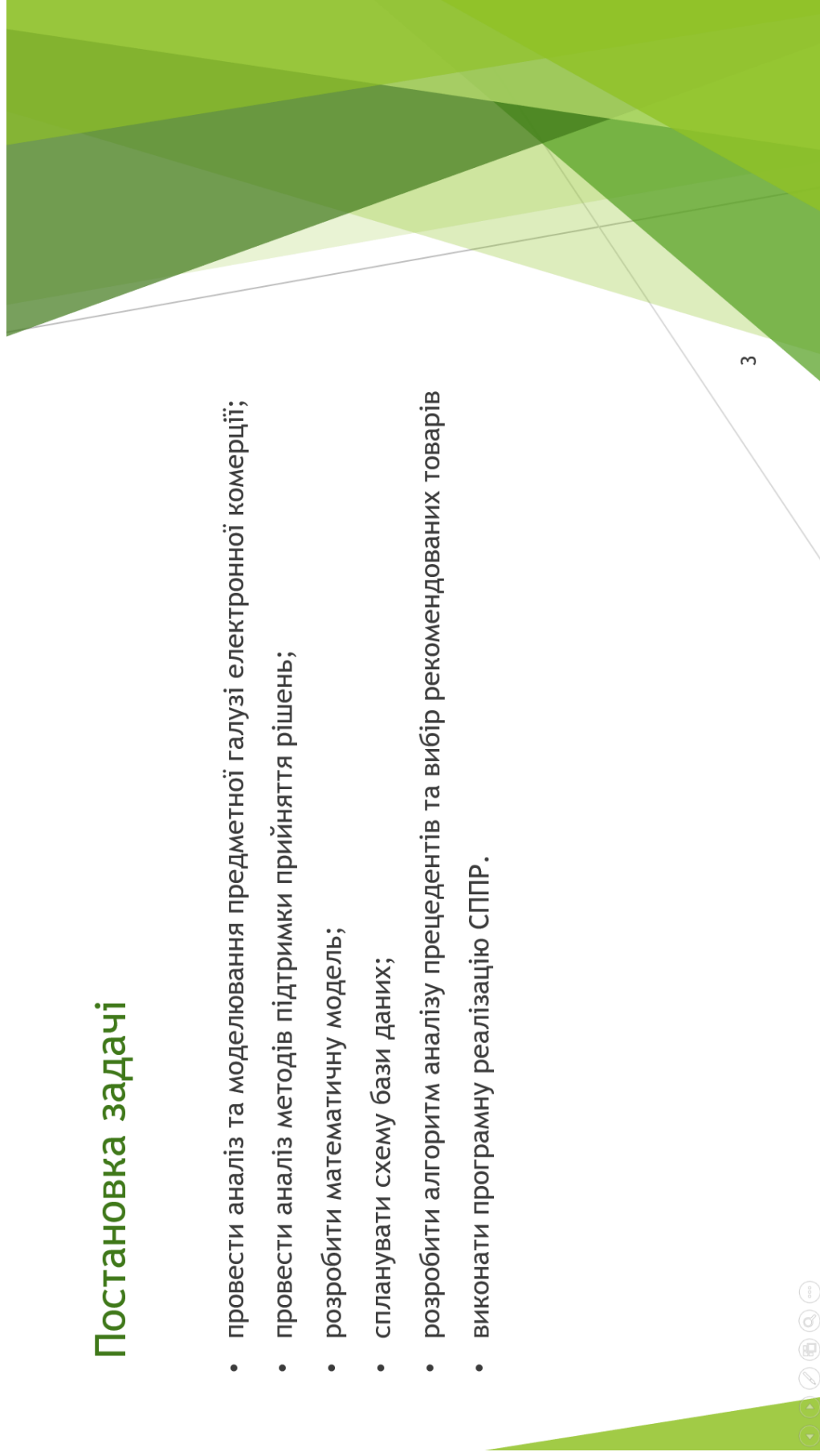
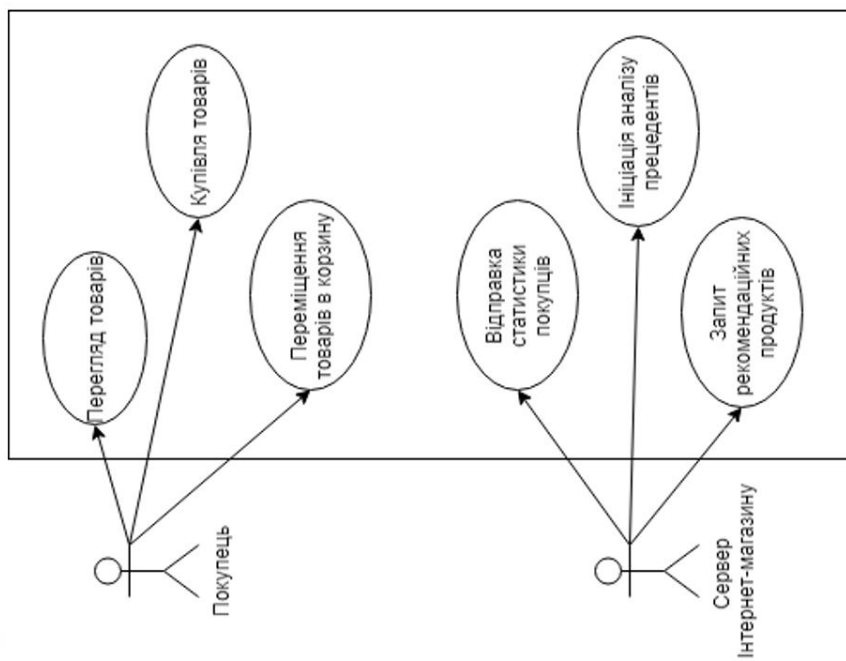

Рисунок А.3 – Слайд «Постановка задачі»

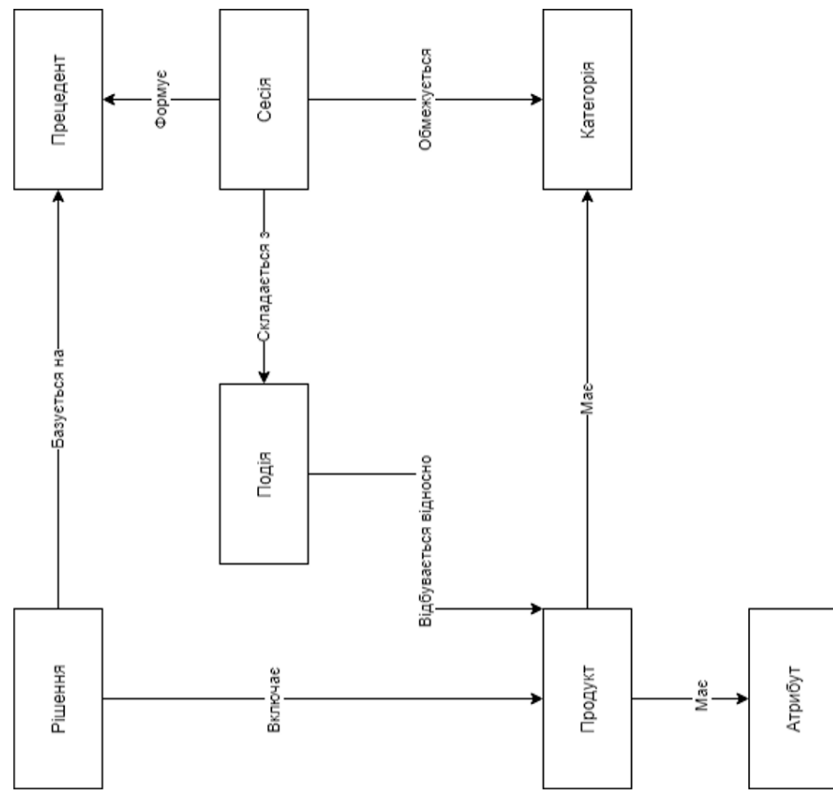
UML-моделювання

4

Рисунок А.4 – Слайд «UML-моделювання»

Концептуальне моделювання

5

Рисунок А.5 – Слайд «Концептуальне моделювання»

Математична модель

$$X = \langle P_v, Y, D \rangle,$$

де P_v - нещодавно переглянуті продукти покупцем, який потребує підтримки в прийнятті рішень

D - рішення прийняте системою (рекомендовані продукти),

Y - набір попередньо проаналізованих прецедентів на базі яких приймається рішення

$$Y = \langle S, A, C \rangle$$

де S - сесія, в рамках якої користувач виконував певні дії

A - множина атрибутів товарів (критерії)

C - категорія товарів

Рисунок А.6 – Слайд «Математична модель»

Математична модель

$$A = A(t) = \{a_i\}_{i=1}^n$$

де A - множина атрибутів товару, котрі можуть змінюватися з часом
 n - кількість атрибутів

$$S = S(t) = \langle E_v, E_c, V \rangle$$

$$E_v = E_v(t), E_c = E_c(t).$$

$$E_v = \{e_{v_i}(t)\}_{i=1}^n, \text{ та } E_c = \{e_{c_i}(t)\}_{i=1}^m,$$

де E_v - подія перегляду товару на сайті,
 E_c - подія переміщення товару до кошика,
 V - відвідувач магазину

7

Рисунок А.7 – Слайд «Математична модель»

Математична модель

$$D = \langle P_r, L \rangle,$$

де D - рішення прийняте системою,

P_r - перелік рекомендації для покупки

L - коефіцієнт схожості з агрегованим набором критеріїв прецедентів

$$P_r = \{p_{r_i}\}_{i=1}^n$$

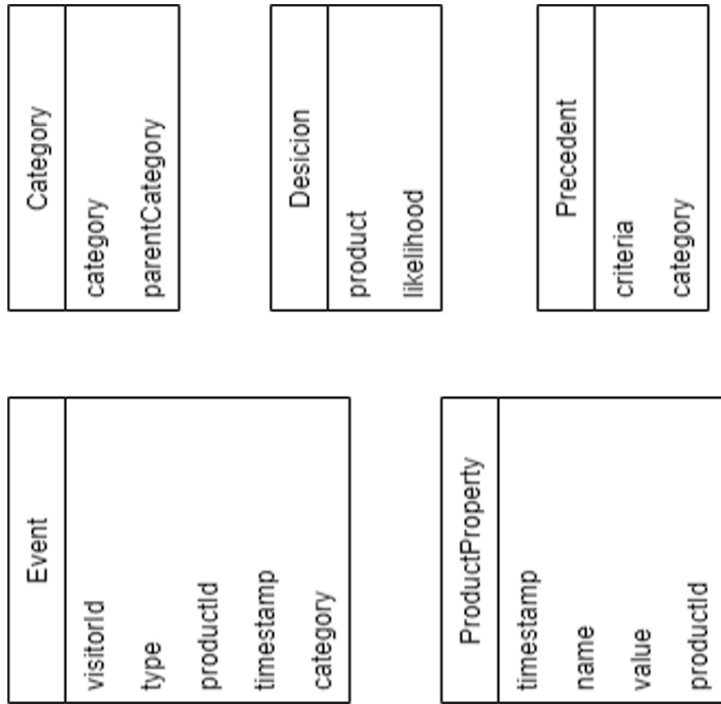
де p_{r_i} - рекомендований системою товар

n - кількість рекомендацій

Рисунок А.8 – Слайд «Математична модель»

Представлення бази даних

9

Рисунок А.9 – Слайд «Представлення бази даних»

Вибір методу ППР

Підтримка прийняття рішень за допомогою інформаційних технологій, включаючи аналіз і вироблення альтернатив, в СППР здійснюється наступними методами:

- інформаційний пошук;
- інтелектуальний аналіз даних;
- витяг (пошук) знань в базах даних;
- міркування на основі прецедентів;
- імітаційне моделювання;
- генетичні алгоритми;
- штучні нейронні мережі;
- штучний інтелект.

Рисунок А.10 – Слайд «Вибір методу ППР»

Попередня обробка даних

- Класифікація подій та атрибутів;
- Кластеризація для визначення сесій;
- Формування прецедентів

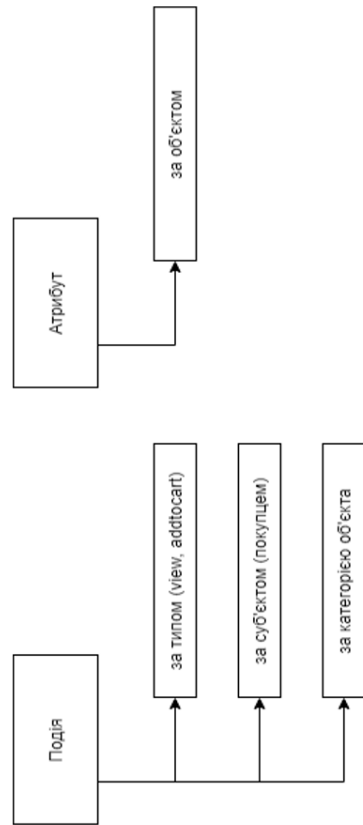

Рисунок А.11 – Слайд «Попередня обробка даних»

Проблема нечіткості критеріїв

Вважатимемо відомою множину аналогів, тобто товарів, які підлягають аналізу $S = \{s_1, s_2, \dots, s_n\}$, тоді $C = \{c_1, c_2, \dots, c_m\}$ - множина кількісних та якісних критеріїв, за участі яких здійснюється оцінка альтернатив

Нехай $\mu^j(s_i)$ - число в діапазоні $[0, 1]$, котре характеризує рівень оцінки варіанта $s_i \in S$ по критерію $c_j \in C$: чим більше число $\mu^j(x_i)$, тим вище оцінка варіанта по критерію $c_j \in C, i = \overline{1, n}, j = \overline{1, m}$. Тоді критерій $c_j \in C$ можна представити у виді нечіткої множини $\tilde{c}_j$, котра задана на універсальній множині таким чином:

$$\tilde{c}_j = \left\{ \frac{\mu^j(s_1)}{s_1}, \frac{\mu^j(s_2)}{s_2}, \dots, \frac{\mu^j(s_n)}{s_n} \right\}$$

де $\mu^j(s_i)$ - ступінь належності елемента s_i до нечіткої множини $\tilde{c}_j$.

12

API інтерфейс

- POST /data/event
- POST /data/product-property
- POST /data/category
- POST /analyze
- POST /recommend

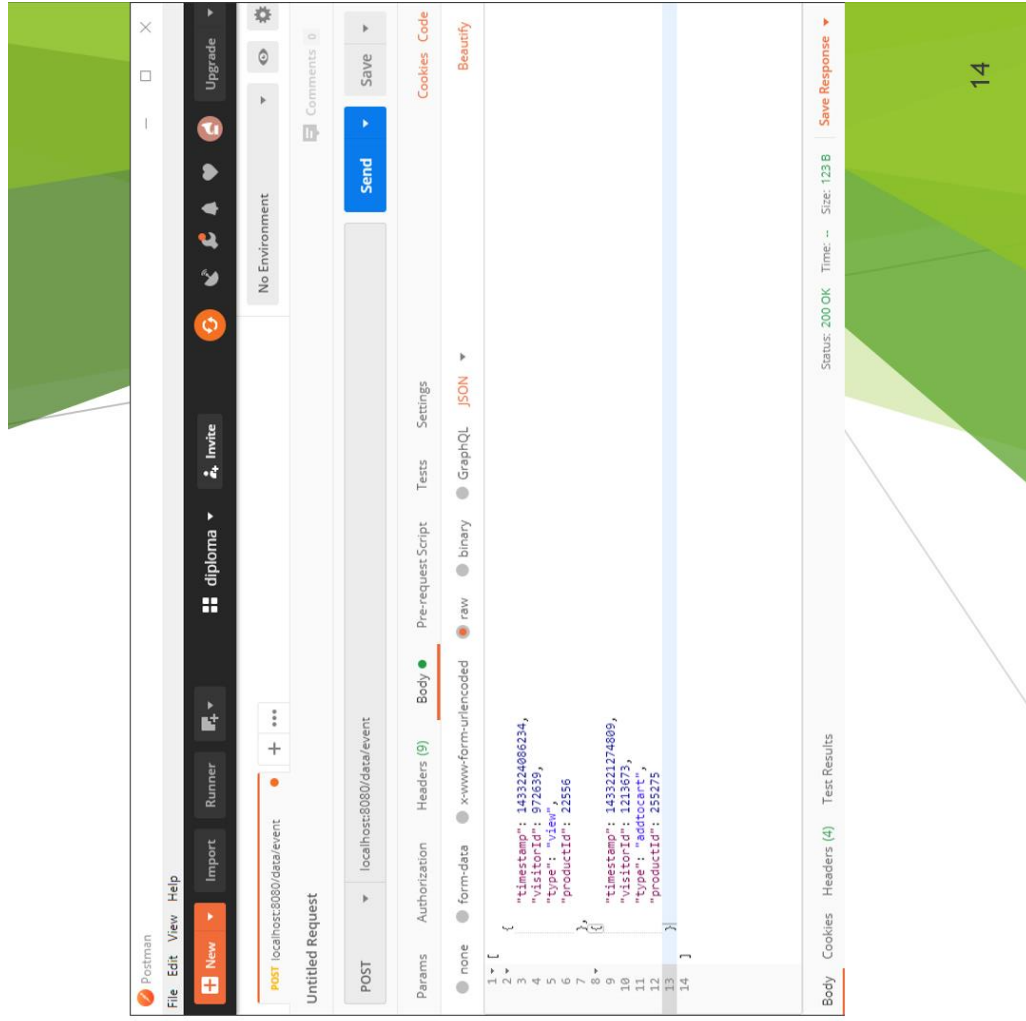
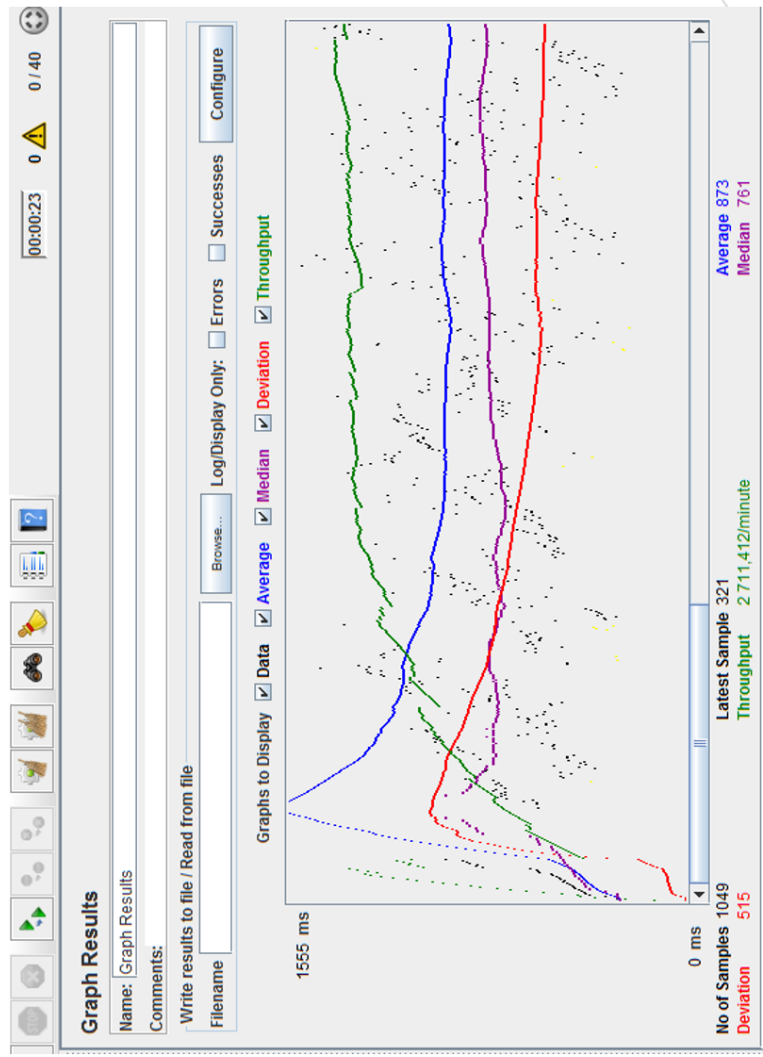

Рисунок А.14 – Слайд «API інтерфейс»

Результати тестування

15

Рисунок А.15 – Слайд «Результати тестування»

Висновки

- Був проведений аналіз та моделювання предметної галузі
- Виконано аналіз методів підтримки прийняття рішень та запропоновано відповідні модифікації враховуючи особливості умов, в яких має працювати система
- Спроектовано математичну модель для представлення рекомендацій в сфері здійснення покупок в електронній комерції
- Розроблено алгоритм аналізу подій та формування прецедентів і подальшого прийняття рішень на їх основі
- Виконана програмна реалізація інформаційної системи

16

Рисунок А.17 – Слайд «Висновки»

ДОДАТОК В

Лістинг програмного коду

```
@RestController
public class DataLoaderResource {

    @Autowired
    private EventRepository eventRepository;
    @Autowired
    private CategoryRepository categoryRepository;
    @Autowired
    private ProductPropertyRepository productPropertyRepository;

    private MongoClient mongoClient = new MongoClient(new
MongoClientURI("mongodb://localhost:27017"));
    private MongoDB database = mongoClient.getDatabase("dss");

    @PostMapping("/data/category")
    public void loadCategoriesFromDataset() {
        Path categoriesPath =
Paths.get("src/main/resources/category_tree.csv");
        for (Category category : new CategoryCsvParser(categoriesPath)) {
            categoryRepository.save(category);
        }
    }

    @PostMapping("/data/events")
    public void loadEvents() {
        Path eventsPath = Paths.get("src/main/resources/events.csv");
        for (Event event : new EventCsvParser(eventsPath)) {
            eventRepository.save(event);
        }
    }

    public void verifyEventsTimestampOrder() {
        Map<Long, Long> visitorLastTimestamp = new HashMap<>();
```

```

        Path eventsPath =
Paths.get("src/main/resources/sorted_events.csv");
        for (Event event : new EventCsvParser(eventsPath)) {
            Long previousTimestamp =
visitorLastTimestamp.put(event.getVisitorId(), event.getTimestamp());
            if (previousTimestamp != null && previousTimestamp >
event.getTimestamp()) {
                throw new RuntimeException("that's a problem");
            }
        }
    }

public DBSCANClusterer(final double eps, final int minPts)
    throws NotPositiveException {
    this(eps, minPts, new EuclideanDistance());
}

/**
 * Creates a new instance of a DBSCANClusterer.
 *
 * @param eps maximum radius of the neighborhood to be considered
 * @param minPts minimum number of points needed for a cluster
 * @param measure the distance measure to use
 * @throws NotPositiveException if {@code eps < 0.0} or {@code minPts
< 0}
 */
public DBSCANClusterer(final double eps, final int minPts, final
DistanceMeasure measure)
    throws NotPositiveException {
    super(measure);

    if (eps < 0.0d) {
        throw new NotPositiveException(eps);
    }
    if (minPts < 0) {
        throw new NotPositiveException(minPts);
    }
    this.eps = eps;

```

```

        this.minPts = minPts;
    }

    /**
     * Returns the maximum radius of the neighborhood to be considered.
     * @return maximum radius of the neighborhood
     */
    public double getEps() {
        return eps;
    }

    /**
     * Returns the minimum number of points needed for a cluster.
     * @return minimum number of points needed for a cluster
     */
    public int getMinPts() {
        return minPts;
    }

    /**
     * Performs DBSCAN cluster analysis.
     *
     * @param points the points to cluster
     * @return the list of clusters
     * @throws NullPointerException if the data points are null
     */
    @Override
    public List<Cluster<T>> cluster(final Collection<T> points) throws
    NullPointerException {

        // sanity checks
        MathUtils.checkNotNull(points);

        final List<Cluster<T>> clusters = new ArrayList<Cluster<T>>();
        final Map<Clusterable, PointStatus> visited = new
    HashMap<Clusterable, PointStatus>();

        for (final T point : points) {

```

```

        if (visited.get(point) != null) {
            continue;
        }
        final List<T> neighbors = getNeighbors(point, points);
        if (neighbors.size() >= minPts) {
            // DBSCAN does not care about center points
            final Cluster<T> cluster = new Cluster<T>();
            clusters.add(expandCluster(cluster, point, neighbors,
points, visited));
        } else {
            visited.put(point, PointStatus.NOISE);
        }
    }

    return clusters;
}

/**
 * Expands the cluster to include density-reachable items.
 *
 * @param cluster Cluster to expand
 * @param point Point to add to cluster
 * @param neighbors List of neighbors
 * @param points the data set
 * @param visited the set of already visited points
 * @return the expanded cluster
 */
private Cluster<T> expandCluster(final Cluster<T> cluster,
                                final T point,
                                final List<T> neighbors,
                                final Collection<T> points,
                                final Map<Clusterable, PointStatus>
visited) {
    cluster.addPoint(point);
    visited.put(point, PointStatus.PART_OF_CLUSTER);

    List<T> seeds = new ArrayList<T>(neighbors);
    int index = 0;

```

```

while (index < seeds.size()) {
    final T current = seeds.get(index);
    PointStatus pStatus = visited.get(current);
    // only check non-visited points
    if (pStatus == null) {
        final List<T> currentNeighbors = getNeighbors(current,
points);

        if (currentNeighbors.size() >= minPts) {
            seeds = merge(seeds, currentNeighbors);
        }
    }

    if (pStatus != PointStatus.PART_OF_CLUSTER) {
        visited.put(current, PointStatus.PART_OF_CLUSTER);
        cluster.addPoint(current);
    }

    index++;
}
return cluster;
}

/**
 * Returns a list of density-reachable neighbors of a {@code point}.
 *
 * @param point the point to look for
 * @param points possible neighbors
 * @return the List of neighbors
 */
private List<T> getNeighbors(final T point, final Collection<T>
points) {
    final List<T> neighbors = new ArrayList<T>();
    for (final T neighbor : points) {
        if (point != neighbor && distance(neighbor, point) <= eps) {
            neighbors.add(neighbor);
        }
    }
    return neighbors;
}

```

```
}

/**
 * Merges two lists together.
 *
 * @param one first list
 * @param two second list
 * @return merged lists
 */
private List<T> merge(final List<T> one, final List<T> two) {
    final Set<T> oneSet = new HashSet<T>(one);
    for (T item : two) {
        if (!oneSet.contains(item)) {
            one.add(item);
        }
    }
    return one;
}

@SpringBootApplication(exclude = {
    DataSourceAutoConfiguration.class,
    ApplicationAvailabilityAutoConfiguration.class,
    SpringApplicationAdminJmxAutoConfiguration.class
})
public class DssApplication {

    public static void main(String[] args) {
        SpringApplication.run(DssApplication.class, args);
    }
}
```